

Motion till riksdagen 2005/06:U387

av **Holger Gustafsson m.fl. (kd)**

Taiwan och Kina

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att världssamfundet skall ge ett tydligt stöd för en fredlig utveckling av relationen Kina–Taiwan.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att vapenembargot mot Kina skall utvärderas i perspektivet ökad stabil utveckling för fred och förtroendeskapande relation mellan Kina och dess grannar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att ett-Kina-principens villkor måste grundas på en positiv utveckling av mänskliga rättigheter, demokrati, öppenhet och rättssamhällets principer, där Taiwan bör utgöra ett föredöme för regionens utveckling.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Sverige via EU verkar för att Taiwan ges möjligheter att delta i och bidra till FN och dess underorganisationer med egna representanter.

Motivering

Efter att Kina förlorat Taiwan till Japan vid ett militärt nederlag 1895, återgick ön till Kina efter det andra världskriget. När kommunisterna tog makten i Kina 1949 flydde två miljoner nationalister till Taiwan och etablerade en regering som använde sig av konstitutionen från 1946 som gällde hela Kina. Under de kommande femtio åren demokratiserades Taiwan gradvis. År 2000 överfördes makten från Nationalisterna till Demokratiska framstegspartiet genom öppna och fria val, vilket med all önskvärd tydlighet illustrerar att Taiwan är en fullfjädrad demokrati. Genom åren av självstyre har Taiwan också genomgått en anmärkningsvärd ekonomisk utveckling.

Taiwan har i praktiken varit självständigt i ett halvt sekel, ändå ser Kina Taiwan som en kinesisk provins som måste återförenas med fastlandet – med

Fel! Okänt namn på

tvång om så krävs. I mars i år antog Kinas folkkongress en ny lag som ”tillåter” Kina att använda våld mot Taiwan i händelse att Taiwan skulle förklara sig självständigt. Att Kina har kapaciteten att införliva Taiwan med våld råder det knappast någon tvekan om. Kina har avsevärda militära arsenaler direkt riktade mot Taiwan och har tränat landstignings- och andra militära operationer specifikt syftandes på en invasion av Taiwan. Både lagen och invasionsövningarna är måhända mer att se som styrkedemonstrationer och provokationer, men kan av förklarliga skäl inte ignoreras.

Det är svårt att tala om Taiwan utan att jämföra med Kina och vice versa. Medan Taiwan är en stat som kan matcha den politiska utvecklingen med den ekonomiska är Kina ständigt i världseliten när det gäller att avrätta sina egna medborgare, en stat som fortfarande har arbetsläger, som fortfarande använder sig av tortyr och som fortfarande förvägrar sina medborgare religions- och yttrandefrihet. De ekonomiska framgångarna är stora, ändå har vi bara sett början.

Sveriges grundläggande skyldighet gentemot den här konflikten är uppenbar: Kinas hot och provokationer mot Taiwan måste alltid kritiseras. Sverige måste kontinuerligt påverka EU:s medlemsstater att göra detsamma. Det har i alltför många viktiga lägen funnits en tendens till undfallenhet och anpassningspolitik från både svensk regering och vissa av EU:s medlemsstater. Kristdemokraternas kritik har i dessa fall varit omedelbar och välgörande tydlig, bl.a. i Sveriges riksdag. Det har t.ex. handlat om Taiwans medlemskap i FN, skattebefrielse för Taiwans representationskontor i Sverige, dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Taiwan samt ökade officiella kontakter mellan Sverige och Taiwan. Taiwans medborgare har rätt att vara företrädare i FN. Detta måste vara Sveriges linje.

Ett samtida exempel på EU:s och den svenska regeringens undfallenhet var planerna på att häva EU:s vapenembargo mot Kina. Den socialdemokratiska regeringen valde att gå på EU-linjen. Kristdemokraterna röstade givetvis nej när frågan hamnade på riksdagens bord. Att häva EU:s vapenembargo är otänkbart för Kristdemokraterna så länge Kina inte tydligt bidrar till en stabil utveckling för och en förtroendeskapande relation mellan Kina och dess grannar. Världssamfundet ska kontinuerligt ge sitt tydliga stöd för en sådan eftersträvansvärd fredlig utveckling av relationen mellan Kina och Taiwan.

För Taiwan fortsätter kampen för likabehandling i det internationella systemet. Nyligen nekades Taiwan medlemskap i Förenta Nationerna för elfte året i rad. Eller mer korrekt uttryckt; Taiwan nekades att åter bli medlem i FN. Fram till 1971 var Taiwan medlem, men då krävde Sovjetunionen med stöd av ett fåtal länder i FN:s generalförsamling att Kina skulle ersätta Taiwan. USA motsatte sig kravet och hade merparten stater bakom sig under drygt 20 år. Men 1971 beslutade generalförsamlingen att Kinas plats i FN tillhörde diktaturen Folkrepubliken Kina och inte Republiken Kina i Taiwan. Således blev skaran av diktaturer i FN större och en senare blomstrande demokrati står fortfarande utanför all medbestämmanderätt i världens viktigaste organisation.

En sammanfattad bild av den förklaringskultur som används för att motivera Taiwans diplomatiska utanförskap fokuserar på den s.k. ett-

Fel! Okänt namn på

Kinapolitiken, dvs. att det kan bara finnas ett Kina. Att Taiwan, lagligt sett, är en del av Kina är en åsikt som delas av FN, EU och en majoritet av världens länder – inklusive Sveriges regering. Taiwan har därför diplomatiska förbindelser med enbart 26 länder. För att ett-Kina-politiken ska vara acceptabel måste den grundas på en tydligt positiv utveckling i Kina av mänskliga rättigheter, demokrati, öppenhet och rättssamhällets principer där Taiwan ska vara föredömet för hela regionens politiska utveckling.

Samtidigt bör det poängteras att man tidigare lyckats lösa en närmast identisk rättslig situation i form av de två koreanska ländernas närvaro i FN:s generalförsamling. Även dessa länder befinner sig i en formell krigssituation och har krav på varandras territorium, emellertid är båda sedan länge erkända och upptagna i den diplomatiska värmen. Den demokratiskt valda regeringen på Taiwan representerar 23 miljoner invånare, dock saknar dessa invånare inflytande inom ramen för FN. Detta trots att landet annars aktivt tillåts delta i mellanstatliga arrangemang, bl.a. OECD, APEC, WTO. I Europa erkänns Taiwan enbart av Vatikanstaten samt Makedonien; som för övrigt höll på att gå miste om FN-truppers skydd då Kina hotade med att inte godkänna FN-styrkor i området om landet inte avsåg kontakten med Taiwan. Vi menar att Sverige via EU måste verka för att Taiwan ges möjligheter att delta i och bidra i FN och dess underorganisationer med egna representanter.

Stockholm den 5 oktober 2005

Holger Gustafsson (kd)

Rosita Runegrund (kd)

Else-Marie Lindgren (kd)

Mats Odell (kd)

Tuve Skånberg (kd)

Ingvar Svensson (kd)

Erling Wälivaara (kd)

Annelie Enochson (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)

Alf Svensson (kd)